

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrt leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravitelstvu v tiskarni sv. Cirila, koroske ulice št. 5. — Deložniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobijo se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Nemški „šulverein“ hira.

Pred tednom je imel nemški „šulverein“ na Dunaju svoj občni zbor. Vršil se je precej mirno, ker nemški nacionalci niso bili v večjem številu zastopani. Pomenljivo za sedanje politične razmere v Avstriji je pač to, da je društvu izrekel svoje simpatije namestnik grof Kielmannsegg. Mestni zastop dunajski pa ni bil oficijelno zastopan, kar seveda nemškim liberalcem ni po godu.

V imenu liberalnih mestnih odbornikov je pa pač društvo pozdravil občinski odbornik žid Wunsch. Dohodkov je društvo lani imelo 274.933 gold., kacihi 10.000 gld. manj nego prejšnja leta. Za šole se je izdalo 244.527 gld. Čistega premoženja ima društvo blizu pol milijona goldinarjev. Vzdrževalo je lani 28 šol s 67 razredi, dočim jih je predlanskim 29 s 69 razredi.

Predsednika namestnik dr. Viktor pl. Kraus je obžaloval, da nemško prebivalstvo dovolj ne podpira društva, in tožil, da so ljudske mase popolnoma ravnodušne za narodno čast in da nekateri ljudje le svete dajo, a žrtvovati pa nečejo ničesa. Za vzgled je stavil Čehe in njih „Matico Školsko“. Tožil je, da celo na Dolenjem Avstrijskem napreduje slovanska agitacija.

V planinskih deželah Slovenci dalje prodirajo, Nemci se pa umikajo. Lani je ministerstvo dovolilo koroskim občinam slovenski dopisovati z uradi. To se je zgodilo proti volji deželne vlade. Štajarski Slovenci zahtevajo, da se deželni šolski svet in kmetijska družba razdelita v dva oddelka. V Kranju se je pa za Slovence otvorila nova gimnazija. Slovansko gibanje narašča celo v nemških občinah, kakor v Radgoni. Slovenski delavci v Žalcu so se organizovali na narodni podlagi. Mariborsko slovensko glasilo že trdi, da je južna Štajarska že popolnoma slovenska. Potem je prešel govornik na celjsko vprašanje, na katerem se pokaže, če imajo Nemci še kaj upornosti.

Malo nepovoljen je bil pač predlog krajne skupine Nemški Jasniki, naj se pravila predelajo, da bodo skupine same odločevale o vzprejemu članov. Ta predlog je bil očitno naperjen proti židom. Bati se je bilo, da se o tej stvari razbije društvo. Razgovor o tem predlogu je bil živahen, ali naposled se je pa stvar izročila glavnemu vodstvu, da popraša krajne skupine, kake premene pravil da želé in kako bi se dalo doseči živahnije društveno delovanje, in poroča potem zboru drugo leto. —

K temu poročilu moramo dostaviti par besedij. Prvi dunajski podžupan in vodja županstva, dr. Karol Lueger, teh zborovalcev ni pozdravil v imenu mesta. Ko so ga liberalci zato prišli v mestnem zastopu, povedal jim je na vsa usta, da je „šulverein“ liberalno in politično društvo.

Ko je dunajska „šulvereinova“ podružnica napravila dan po zborovanju veselico na čast pruskim (!) gostom, ni hotelo nobeno dunajsko pevsko društvo sodelovati. Večina krščanskih nemških Dunajčanov tedaj za „šulverein“, ki celó iz Prusije dobiva podporo, nikakor ne mara; le nemški zagrizenci in pa votli nemškutarji. Torej proč s „šulvereinom“, ker je za Nemce nepotrebno, za Slované pogubno, pa tudi politično društvo, kakor je omenil državni poslanec dr. Dyk oni dan v interpelaciji do ministerskega predsednika!

Gospodarska knjiga.

(Konec.)

Drugič bo knjiga našemu kmetu veliko koristila s tem, da bo pomagala odpraviti pijavko narodnega blagostanja — oderuštvo ali goljufijo. Žalibog, da so mnogi naši kmetje še vedno tako priprosti, da gredo v kupčiji na roke brezvestnim ljudem, kateri se jim znajo sladkati in prilizovati. Toda ne mine par let tega dobrikanja, pa pride ubogi kmet popolno v oblast takemu oderuhu, večinoma židu, in v kratkem tudi na boben. Če pa imaš v knjigi natančno pisano, kako si trzil z njim, ne bode te mogel tako hitro prijeti. Natančen račun, katerega ljubi vsak pravični človek, le goljuf ne, bode ti kmalu pokazal, koliko si mu v resnici dolžen, pa bo ti tudi pokazal, koga imaš pred seboj, namreč — goljufa. In če hočeš sebi dobro, odkrižal se ga boš kar najprej mogoče. Če bi si vsi kmetje omislili natančne knjige, bi se takim in enakim goljufijam najprej storil toliko potreben konec!

Tretjič bo knjiga tudi veliko koristila kmetom s tem, da bo jim pomagala pravično plačevati služabnike in delavce. Kolikrat je ravno vsled računa med gospodarji in delavci prepir, jeza in sovraštvo, celó tožbe pogosto izvirajo od nerednega plačevanja delavcev. Mislim, da ni mnogo kmetov, ki bi nalašč pritrgovali plačilo, temuče vse to izvira največ iz pozabljivosti. Če pa je v knjigi natančno zapisano, koliko se je obljubilo plačila in koliko že je delavec sprejel, potem ni mogoče več kake pomote, in delavec bo šel od kmeta zadovoljen, — ne bode ga klet in obrekoval, kakor se sedaj pogosto sliši med ljudstvom.

Toda ne samo gospodarstva stroške in dohodke zapisuje si kmet v knjigo, temuče zapiše naj si natanko tudi vse pridelke svojega posestva. To je jako koristno zategadelj, da lahko razvidi, ali napreduje z njimi ali ne. Zraven tudi spozna, koliko pridelkov potrebuje za dom in koliko mu jih ostane za kupčijo. Dosti je kmetov, ki v jeseni pridelke za nizko ceno prodavajo, spomladi pa jih večkrat morajo sami in za visoko ceno